Christus in de eerste brief van Johannes
De zekerheid van het eeuwige leven

De reden van schrijven
De dwaalleer van de gnostiek ('gnosis'=kennis) kwam sterk op. Deze leer hield in dat alleen diepere kennis en ingewijde ervaring ware kennis van God opleverde. Door een streng ascetische leefwijze kon men de geest verheffen boven het stoffelijke en zich verenigen met de godheid. Dit had gevolgen voor de 'leer van Christus' (2Joh.9-10). De Zoon van God had slechts in schijn een menselijke gestalte aangenomen, want de hoogste God kan zich niet met materie inlaten (docetisme). Met het stoffelijke hebben we daarom niet veel te maken dus wat in het lichaam gebeurt is niet belangrijk.

Johannes schrijft deze brief als reactie
Christus is vanaf het begin *werkelijk mens* geweest maar ook God de Zoon, 1:1-2. De Vader en de Zoon één zijn, 1:3; 2:22. Iedere gelovige bezit het eeuwige leven, niet alleen de 'ingewijden',1:4; 4:4; 5:12-13. Het is de geest van de komende antichrist die ontkent dat Christus is gekomen in het vlees, 4:1-3. De dwaalleraars bezitten niet het eeuwige leven. Het kenmerk van het eeuwige leven is namelijk dat de geboden van Christus onderhouden worden, 3:6-7. De liefde is wat gelovigen kenmerkt, in tegenstelling tot de hoogmoed van de dwaalleraars die zich afscheidden van ware kinderen van God, 4:7-8.

Het eeuwige leven
Het eeuwige leven is volmaakt zichtbaar geworden in de Zoon. Dit is onveranderlijk vanaf 'het begin', 1:1, dus niet door een proces in te nemen. Iedere gelovige bezit dit leven. Dit is de Zoon. *Wie de Zoon heeft, heeft het leven,* 5:12. Dit leven wordt in de praktijk zichtbaar in licht en liefde. Er hoeft niet gezocht te worden naar een extra ervaring of een diepere openbaring. Johannes beziet dit eeuwige leven niet zozeer vanuit de praktische verwerkelijking ervan, maar beschrijft de *aard* en het *wezen* ervan.

Ik ben gekomen opdat zij leven hebben, en het overvloedig hebben. Joh.10:10b

Dit leven is de Zoon. Dit leven is A: een beginsel, een kwaliteit van leven (denk aan 'het leven van een plant', 'het leven van een hond', 'het leven van een mens') en B: een sfeer waarin geleefd wordt (denk aan 'het boerenleven', 'het stadsleven' etc.).

Wat van het begin af was, wat wij gehoord, wat wij gezien hebben met onze ogen, wat wij aanschouwd en onze handen betast hebben betreffende het woord van het leven. (en het leven is geopenbaard en wij hebben gezien de getuigen en verkondigen u het eeuwige leven, dat bij de Vader was en ons geopenbaard is); 1:1-2

De Zoon was bij de Vader, 'het Woord was bij God, Joh.1:1.

Gemeenschap van het eeuwige leven

Wat wij gezien en gehoord hebben, verkondigen wij ook u, opdat ook u met ons gemeenschap hebt. En onze gemeenschap nu is met de Vader en met zijn Zoon Jezus Christus. En deze dingen schrijven wij u, opdat onze blijdschap volkomen is. 1:3-4.

Gemeenschap is: gezamenlijke vreugde beleven in de Vader en in de Zoon, hier: met de apostelen. Volkomen blijdschap is: zekerheid van het eeuwige leven, zonder ongelukkig te zijn omdat het nog niet is bereikt.

De kwaliteit van het eeuwige leven: licht
En dit is de boodschap die wij van Hem gehoord hebben en u verkondigen, dat God licht is en dat in Hem in het geheel geen duisternis is. 1:5

Gemeenschap met God kenmerkt zich door waarheid. De dwaalleraars beweerden Hem te kennen maar wandelden in de duisternis, 1:6. Ze zeiden niet meer te zondigen, 1:8-10. Kinderen van God wandelen in het licht en belijden hun zonden, 1:7,9. Gehoorzaamheid aan God is een bewijs van het hebben van het leven, 2:3-6, het doen van gerechtigheid, 3:7-10.

De kwaliteit van het eeuwige leven: liefde

Wie zegt dat hij in het licht is en zijn broeder haat, is in de duisternis tot nu toe. Wie zijn broeder liefheeft, blijft in het licht en geen aanleiding tot vallen is in hem. 2:9-10

Gemeenschap met God kenmerkt zich door liefde. Het kenmerk van de kinderen van God, 3:10,14-18; 4:7-8,11-12,19-21. De dwaalleraars bewezen met hun haat dat zij kinderen van de duivel waren. De liefde uit God wordt gekenmerkt door het houden van de geboden. Het is niet liefelijk doen maar de waarheid doen.

Want dit is de liefde van God, dat wij zijn geboden bewaren; en zijn geboden zijn niet zwaar. 5:3

De dwaalleraars praatten wel over de liefde, maar gehoorzaamden niet Gods geboden.

De waarheid over Jezus

Het leven wordt ook gekenmerkt (naast licht en liefde) door de waarheid over Jezus te belijden. De antichrist loochent namelijk de Christus en de Zoon.

Wie is de leugenaar dan hij die loochent dat Jezus de Christus is? Deze is de antichrist, die de Vader en de Zoon loochent. Ieder die de Zoon loochent, heeft ook de Vader niet; wie de Zoon belijdt, heeft ook de Vader. 2:22-23

Hieraan kent u de Geest van God: iedere geest die Jezus Christus als in het vlees gekomen belijdt, is uit God; en iedere geest die niet Jezus als in het vlees gekomen belijdt, is niet uit God; en dit is de geest van de antichrist, waarvan u gehoord hebt dat hij komt, en hij is nu al in de wereld. 4:2-3

De wereld

Het eeuwige leven heeft geen enkele overeenkomst met de wereld. Hiervoor moesten de jongelingen gewaarschuwd worden.

Hebt de wereld niet lief, noch wat in de wereld is. Als iemand de wereld liefheeft, is de liefde van de Vader niet in hem. Want al wat in de wereld is: de begeerte van het vlees, de begeerte van de ogen en de hoogmoed van het leven, is niet uit de Vader, maar is uit de wereld, 2:15-16.

Het eeuwige leven wordt gekenmerkt door het doen van de wil van God, 2:17. Zo wandelen als hij gewandeld heeft, 2:6. Dit betekent niet: in dezelfde volmaaktheid, maar: met hetzelfde doel.

Omdat Ik altijd doe wat Hem welbehaaglijk is, Joh.8:29

Vaders, jongelingen en kinderen
Het eeuwige leven is een 'groeiend' leven wat de ervaring ervan betreft. Er zijn drie stadia van geloofsgroei die door Johannes beschreven worden.

Ik schrijf u, vaders, omdat u Hem kent die van het begin af is. Ik schrijf u, jongelingen, omdat u de boze overwonnen hebt. Ik heb u geschreven, kinderen, omdat u de Vader kent. 2:13

Vaders: De Zoon kennen vanaf het begin is voor hen voldoende
Jongelingen: Niet meer vatbaar voor misleiding, maar nog niet de Zoon voldoende kennen
Kinderen: weten dat God hun Vader is, maar nog jong in het geloof

Ik heb u geschreven, vaders, omdat u Hem kent die van het begin af is. Ik heb u geschreven, jongelingen, omdat u sterk bent en het woord van God in u blijft en u de boze overwonnen hebt. 2:14

De zonde niet doen
Ieder die uit God geboren is, doet de zonde niet, omdat Diens zaad in hem blijft; en hij kan niet zondigen, omdat hij uit God geboren is. 3:9

Het nieuwe leven kan niet zondigen, de christen wel, de oude natuur is nog in hem.

Mijn kinderen, ik schrijf u deze dingen opdat u niet zondigt. En als iemand zondigt, wij hebben een voorspraak bij de Vader, Jezus Christus, de Rechtvaardige; 2:1

De Heilige Geest is de krachtbron en het bewijs dat Hij in ons blijft, 3:24. Het slot van 5:13-21 is een krachtig betoog: zekerheid in Hem.

Wie de Zoon heeft, heeft het leven; wie de Zoon van God niet heeft, heeft het leven niet. Deze dingen heb ik u geschreven, opdat u ***weet*** *dat u eeuwig leven hebt, u die in de naam van de Zoon van God gelooft.* 5:12-13